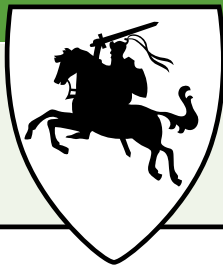


“
SU ŽALGIRIU – UŽ LIETUVĄ!



ŽALGIRIS

Žmonėms atsivers akys, kai jie pradės mąstyti

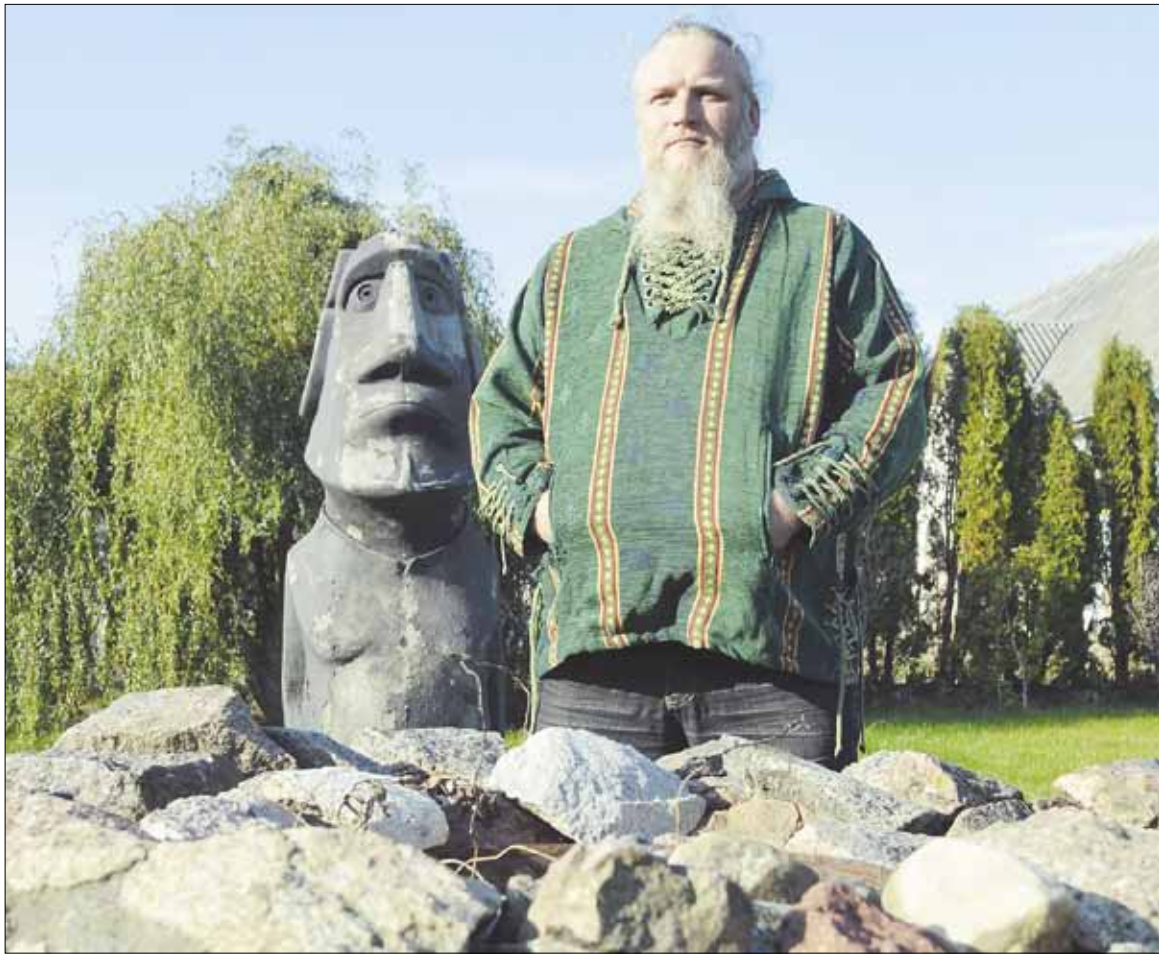
Marijampolietis skulptorius, inžinierius, savarankiškas verslininkas, kultūrų tyrinėtojas Romas Šimanauskas, kažkada labai vilijotas politikų prisijungti, taip ir liko savo pusėje - piliečių pusėje. Džiaugiasi, nes nereikia nešti primestų vėliavų, taikytis, „versti kailio“. Romas juokiasi, kad tik būdamas laisvas gali lyg nuo kalno stebėti ir vertinti įvykius ir procesus.

- Kodėl daugeliui žodis „politika“ atrodo toks saldus? Kodėl, kartą pakliuvus į Seimą, iš jo niekas nenori gražiai išeiti? Net išmesti už pažeidimus vėl veržiasi per kraują? Gal Seime pasisėjusi kokia užkrečiama valdžios troškimo bacila? - *artėjančių rinkiminių batalijų išvaikarėse klausėme Romo ŠIMANUSKO.*

- Senaisiais laikais buvo kitaip. Niekas savo noru nenorėdavo eiti į politiką. Nes visi žinojo, kad ten reikės atsižadėti visko, būti žmonių šmeižiamu, apkalbinėjamu, aptarinėjamu. Tikras politikas, kaip kalėjimo prižiūrėtojas, niekad nebus geras kaliniams - jo nekęs, jį šmeiš. Įsivaizduokite kalėjimo prižiūrėtoją - jis gi daro gerą darbą - visuomenę saugo nuo vagių ir recidyvistų. Bet iš kitos, nusikaltusių bendruomenės, pozicijos žiūrint, jis yra niekšas, neleidžia jų į laisvę, neduoda to, ko jie nori, neleidžia jiems elgtis pagal savo fantazijas. Taigi, kad ir koks geras žmogus tas prižiūrėtojas - jis vis vien bus kažkam blogas. Tas pats ir su geru politiku. Jis irgi dėl daugelio tampa priešu mažumai. Neleidžia finansinėms grupuotėms engti paprastų žmonių, gina juos. Taip turi atrodyti tikras politikas. O šiomis dienomis viskas išsigimė. Yra valstybės viešpatautojų, kurie „susituokia“ su finansinėmis grupuotėmis ir taip padeda engti žmones. Juos gerbia maža žmonių grupelė, o keikia didžiama. Jie įsivaizduoja esą dievai.

Ačiū Dievui, kad šiais laikais politikos sferoje šiek tiek prasišklaidė debesys. Kažkas iš politikų pradėjo daryti tikrai gerus sprendimus, įvedė apribojimus alkoholiui. Aišku, tai nepatinka „narkomanams“, kurie be šio skysčio negali nei svečių priimti, nei gimtadienio atšvęsti. Tokie politikai elgiasi nesavanaudiškai - žino, kad už tokius įstatymus „narkomanai“ už juos daugiau nebalsuos. Bet šie jų veiksmai atlikti būtent iš nesavanaudiškų paskatų. Na, tarkime, kitas įstatymas, kuris realiai atjunkė parazituojančias farmacijos struktūras nuo ligonių kasų. Žmonėms vaistų kaina nepasikeitė, o valstybės biudžetas atsigavo. Gražu žiūrėti, kai politikai aukojasi dėl aukštesnio tikslo. Tik trumparegiai gali to nematyti.

- Artėja prezidento rinkimai. Jau rikiuojasi pretendentai su pačiais gražiausiais pažadais. Kokius galimo prezidento pažadus mums reiktų ar nereiktų priimti už gryną pinigą?



Kazimiero Linkevičiaus nuotr.

- Šalies prezidento institucijai turi būti taikomi didžiausi reikalavimai. Jis turi būti pavyzdys visiems žmonėms, tuo labiau tarnautojams. Šalies prezidentas, skirtingai nei politikai, duoda amžinuosius įžadus ir iki mirties vadinamas prezidentu. Valstybė įsipareigoja jam ir jo žmonai duoti tikrai neblogą gyvenamąjį plotą, atlyginimą, išlaikymą, apsaugą ir vairuotoją su automobiliu. Ir visa tai vien tik už tuos penkerius prezidentavimo metus. Ar tai ne karališkas atlygis? Taigi, iš valstybės pusės, jam sudarytos idealios sąlygos atlikti savo tarnystę. Aišku, prezidentas turi nemažai teisių ir galių. Gali vetuoti Seimo priimtus įstatymus, skiria teisėjus ir t.t. Jo pareiga būti „antibiotiku“ valstybės viduje, ir veidu jos išorėje. Tai didelė atsakomybė. Jei prezidentas sąžiningai atlieka savo pareigas, jam nuolatos gresia pavojus. Jį nuolat bando kas nors paveikti ir daryti įtaką įvairiais, kartais net pačiais bjauriausiai būdais. Manote prezidentūroje lengva? Užtikrinu, ten tikrai ne pyragai. Mes nematome visko, kas ten vyksta. Matome tik nugrimuotą prezidento veidą. Valstybė tokių privilegijų iki mirties nesuteikia veltui. Prezidentavimas turi kainą. Bet, jei prezidentas, užuot būdamas „antibiotiku“ valstybėje, tampa virusu... Tada visoje valstybėje išplinta metastazės. Jos pradeda plisti teisės saugoje, po to persimetą į teismus ir kai jos pasiekia Aukščiausiąjį Teismą, šalis apserga mirtina ir beveik nepagydoma liga. Kaip gero prezidento pavyzdį galiu pateikti Mahatmą Gandį (Mahatma Gandhi - *aut. past.*). Jis nebuvo prezidentu *de jure*, bet faktiškai užėmė tas pareigas. Gandis buvo nepaperkamas, bekompromisiškas. Jis kentėjo, bet nepalūžo. Užtat dabar jį visi prisimena ir jo vardą žino visos pasaulis. O iš mūsų lietuviškų

prezidentų galiu paminėti Kazį Grinių. Kadangi jis mano prosenelės brolis, tai apie jo gyvenimą žinau ne iš knygų, o iš savo senelės pasakojimų. Grinius prezidentavo labai trumpai, nesukrovė sau turtų. Nebuvo turtingas, į darbą Kaune važinėdavo viešuoju transportu, atsiskė prabangių limuzinų sakdamas, jog Lietuvai ir taip dabar sunku, negalintis sau leisti tokios prabangos.

▶ Jei manęs kas nors paklaustų, kur investuoti Europos Sąjungos paramos milijardus, atsakyčiau, kad reikia investuoti į žmonių mąstymo keitimą

- Vienas politikas kadaise paleido į gyvenimą šūkį „Nusipelnėme gyventi geriau“. O kada pagaliau Lietuvos žmonės sulauks tos dienos?

- Lietuvos žmonės gyvens geriau, kai pasikeis jų mąstymas. Kuo skiriasi benamis nuo milijonieriaus? Ir vienas, ir kitas anatomiskai niekuo nesiskiria. Bet skiriasi jų mąstymas. Mąstymas padaro žmones išmintingais arba kvailiais. Kai žmonės pradės mąstyti teisingai, jie gyvens ženkliai geriau. Jei manęs kas nors paklaustų, kur investuoti Europos Sąjungos paramos milijardus, atsakyčiau, kad reikia investuoti į žmonių mąstymo keitimą. Ne į kelius, infrastruktūrą, ne į renovavimus, kaimo plėtros programas, o į žmonių mąstymą. Jei paramos lėšos skiriamos materialiams dalykams, vadinasi, jos metamos į šiukšlinadėžę. Tai trumpalaikis efektas. Ir keliai, ir pastatai, ir infrastruktūros pasens ir sunyks. Ir iš tos paramos nieko neliks. Liks tik „kontribucija“ Europos Sąjungai. O jei tokias sumas kas nors investuotų į žmones ir jų mąstymo keitimą, tai būtų ilgalaikė investicija ir ne keleriems metams

į priekį, o ištiesoms kartoms. Nes mąstymo būdas paveldimas, jis tėvų perduodamas vaikams. Investavus į žmonių mąstymo keitimą, po kiek laiko atsirastų ir keliai, ir pastatai, inovacijos ir kiti materialūs turtai. Bet tai neapsimoka daryti ir niekas to nedarys. Išmintingas rinkėjas niekam nereikalingas, nes neišeina jo mulkinti. Jis nepasiduoda įtakai. Nepavyksta manipuluo-

ti jo jausmais, jis žiūri į darbus, ne į šnekas, jis turi geresnę už vištos atmintį ir jį apgauti galima tik vieną kartą. Tad atsakymas į jūsų klausimą - žmonės gyvens geriau, kai pradės mąstyti teisingai.

- Ar esate pastebėjęs, kad parduotuvėse, paslaugų įmonėse kainos kyla neproporcingai pajamoms. Kyla ne kas pusmetį, o kas mėnesį. Auga visos kainos, bet žmonės labiausiai reaguoja į maisto kainas. Premjeras Saulius Skvernelis imasi žygių jas mažinti. Kaip tą jų kilimą sustabdyti?

- Šį reiškinį pastebėjau. Daugybė receptų prirašyta ir dar daugiau rengiamasi prirašyti. Bet kainos kyla nevaldomai ir baigia pasiekti, jei dar nepasiekė, tuos pačius skaičius, kokie buvo tautine valiuta. Manau, kad taip yra dėl to, kad žmonės buvo pripratę prie skaičių ir visų prekių kainas žinojo mintinai. O po valiutos pakeitimo, norint įvertinti situaciją, visiems reikėjo su skaičiuotuvais vaikščioti. Dabar viskas kaip buvo, įtampos nebeliko, nebereikia prie nieko pratintis. Žmonės po truputį su-

pranta, kaip atkurti kitą šio reiškinio pusę - atlyginimus. Bando, siūlo, reikalauja. Ir tai yra gerai. Ankščiau ar vėliau ir ši dalis pasivys senus skaičius, kurie buvo ankščiau išmokti ir čia taip pat nereikės skaičiuoklių. Mūsų šalyje jau nemažai žmonių gauna europinius atlyginimus. Tai yra teigiama šio reiškinio pusė. Mokėkime žmonėms geresnius atlyginimus ir jiems nereikės po užsienius važinėti. Neliks ir virkavimų apie augančias kainas.

- Nuo Europos atskilo Jungtinė Karalystė. Netrukus ši šalis pajudės savo keliu. Jei Anglijai gerai seksis, gali pajudėti ir kitos dabar prieš bendriją burnojančios valstybės. Jeigu tai atsitiktų, kas lauktų Lietuvos?

- Lietuva dabar geresnėje pozicijoje. Ji gauna iš Europos Sąjungos subsidijas. Jungtinė Karalystė buvo donoro pozicijoje. Jai, suprantama, visiškai neapsimokėjo būti toje sąjungoje, juolab kai Europos Sąjunga nėjo į kompromisus ir nedavė norimų privilegijų. Visa ta situacija pasidarė ekonomiškai nepatraukli anglams. Neabejoju, kad jie viską skaičiavo, dėlėjo „ant popieriaus“, ieškodami atsakymo, kad skyrybos jiems išeis su teigiamu balansu. Pažiūrėsim, kaip skaičiai atrodys praktiškai. Jei iš šios sąjungos pasitrauktų dar keletas donorų, tektų ženkliai mažinti dotacijas silpniesiems, kuo skubiau juos apkrauti mokesčiais. Tada ir mažos šalys gali bėgti iš sąjungos. Jei pabyrėtų Europos Sąjunga, lietuviai, manau, jungtųsi į Baltijos šalių sąjungą.

- Ką turite minty sakydamas „Baltijos šalių sąjunga“? Gal Lietuvai po truputį reiktų pradėti mokytis gyventi savarankiškai, be jokių sąjungų?

- Turėjau omenyje, kad lietuviai galėtų sukurti sąjungą su kitomis Baltijos šalimis. Galėtų jungtis Lietuva, Latvija, Lenkija, gal net ir Estija. Be sąjungų Lietuvai būti gan sunku. Šitiek metų gyvenus po kažkieno valdžia ar jungu... Daug žmonių kartų praėjo toje vergovėje. Prigimtis daro savo. Be sąjungų kyla nerimas. Lietuva neatsipalaiduos, gyvens fobijose ir įtampoje. Reikės ne vienos kartos, kad lietuvius vėl galėtų būti savarankiškas. Kita vertus, visas pasaulis juda globalizacijos link. Savarankiškų šalių jau mažai likę. Baltarusija save laiko savarankiška šalimi, bet ji viena ir „uždaryta“ iš visų pusių. O Jungtinė Karalystė tai jau kas kita - ji ir yra savotiška sąjunga, kurioje sujungtos kelios šalys.

Nemanau, kad šiais laikais, mūsų „Gintarinė panelė“ gali sau vaikštinėti viena po girią. Giroj ir pilkas vilkas, ir ruda meška tykoja. Mažus visuomet lengva praryti. O kas išeina iš tų prarytų dalykų, puikiai žinome iš anatomijos kurso. Taigi, po girias reikia vaikščioti išmintingai.

